

Obsah

O autorovi	VII
Předmluva	IX
Seznam použitých zkratek	XIX
Úvod	1
KAPITOLA 1. Kontrola přiměřenosti	5
1. Kontrola přiměřenosti	8
1.1 Domněnka	9
2. Předpoklady použití	10
2.1 Spotřebitelské smlouvy	10
2.2 Smlouvy vyloučené z přezkumu	12
3. Nepřiměřenost obecně	12
3.1 Smluvní ujednání	14
3.1.1 Závazná pravidla	15
3.1.1.1 Pravidla určující výši ceny	18
3.1.1.2 Pravidla umožňující chtít cenu za určité plnění	20
3.1.1.3 Zákaz úplaty	20
3.1.2 Výklad	21
3.1.2.1 Limity výkladu ve prospěch spotřebitele ...	23
3.1.2.2 Spotřebiteli nepřátelský výklad	26
3.1.2.3 Zvláštnosti českého přístupu	28
3.2 Významná nerovnováha v právech a povinnostech stran	30
3.2.1 Odchýlení od zákonné úpravy	30
3.2.2 Odchýlení v právech stran	31
3.2.3 Adekvátnost plnění	32
3.2.4 Významnost nerovnováhy	32
3.2.5 Zkoumání vzhledem k dalším ujednáním	33
3.3 Neprospěch spotřebitele	33
3.4 Rozpor s požadavky přiměřenosti	34
3.4.1 Individuální ujednání a ujednání, které nebylo dohodnuto individuálně	36
3.4.2 Význam okolností po uzavření smlouvy	37

KAPITOLA 2. Cenová ujednání vyloučená z přezkumu přiměřenosti	39
1. Právní úprava	39
1.1 Vývoj české úpravy	39
1.2 Evropský původ	40
1.3 Provedení v jednotlivých členských zemích	43
1.3.1 Státy, které výjimku neprovedly	44
1.3.2 Státy, které výjimku provedly	46
2. Smysl a účel výjimky	49
2.1 Výjimka?	49
2.2 Účel výjimky	51
2.3 Vyloučená ujednání nebo omezený přezkum?	52
3. Cenová ujednání	56
3.1 Cena a úplata	56
3.2 Určení ceny a její struktura	58
3.3 Výše ceny	59
3.4 Negativní vymezení cenových ujednání	61
4. Předpoklady	62
4.1 Jasnost a srozumitelnost	62
4.1.1 Informační povinnost	62
4.1.1.1 Označení ceny výrobku	63
4.1.1.2 Ceny platebních služeb	64
4.1.1.3 Ceny letenek	64
4.1.2 Průměrný spotřebitel	65
4.1.2.1 Alternativní posuzování	66
a) Průměrný spotřebitel skupiny	66
b) Zvlášť zranitelný spotřebitel	67
4.1.2.2 Normativní pojetí	68
4.1.2.3 Kritika pojetí průměrného spotřebitele	68
4.1.2.4 Hranice	72
4.1.3 Vztah k jiným úpravám	73
4.1.3.1 Vztah k určitosti a srozumitelnosti podle § 553	73
a) Dodatečné odstranění nejasnosti	75
4.1.3.2 Vztah k překvapivosti obchodních podmínek	76
4.1.3.3 Shrnutí	78
4.1.4 Zkoumání jasnosti a srozumitelnosti	79
4.1.4.1 Formální stránka	80
a) Čitelnost	81
b) Překvapivost	82
c) Jazyk	82
d) Obchodní podmínky	83
4.1.4.2 Obsahová stránka	89
a) Kurzové riziko	89

	b) Odkaz na zákon	91
	c) Matematické vzorce.....	93
4.1.4.3	Cena.....	95
	a) Změny ceny.....	98
4.1.4.4	Ujednání s dynamickým odkazem.....	100
4.1.4.5	Pochopení průměrným spotřebitelem.....	102
4.1.4.6	Objektivní kritérium zkoumání	107
4.1.5	Transparentnost cenových ujednání před českými orgány	108
4.1.5.1	Poplatky za vedení a správu úvěru	109
	a) Ústavní soud	109
	b) Nejvyšší soud.....	109
	c) Finanční arbitř	110
	d) Shrnutí.....	110
4.1.5.2	Další případy.....	112
	a) Hodnotící číslo.....	112
	b) Poplatek za uzavření smlouvy.....	113
	c) Kurz měny	113
	d) Úroková konvence.....	113
	e) Jmenovitá (nominální) hodnota dluhopisu	114
	f) Životní pojištění.....	114
4.1.6	Vztah k poměřování adekvátnosti vzájemného plnění a vymezení hlavního předmětu	115
4.1.7	Následky nejasnosti a nesrozumitelnosti ujednání ...	116
4.2	Ujednání o předmětu plnění nebo ceně	118
4.2.1	Dosavadní přístup	120
4.2.1.1	Bez reklamky.....	121
4.2.1.2	Poplatky za vedení a správu úvěru	121
4.2.1.3	Úroková konvence.....	122
4.2.1.4	Hodnotící číslo.....	122
4.2.1.5	Negativní vymezení.....	122
4.2.2	Vymezení hlavního předmětu smlouvy.....	123
4.2.3	Cenové ujednání jako vymezení hlavního předmětu smlouvy.....	123
4.2.3.1	Měnové doložky.....	126
4.2.3.2	Poskytnutí úvěru v cizí měně.....	127
4.2.3.3	Poplatek za riziko.....	128
4.2.3.4	Způsob výpočtu úroků	128
4.2.3.5	Vyluky z pojištění	129
4.2.3.6	Ujednání o změně ceny	129
4.2.4	Kritéria vymezující hlavní předmět smlouvy.....	130
4.2.4.1	Přístup ve vybraných zemích	131
	a) Česká republika	131
	b) Německo.....	132

	c) Polsko	140
	d) Rakousko	142
	e) Common law	145
	f) Slovensko	147
	g) Shrnutí	148
4.2.4.2	Právní úprava	149
4.2.4.3	Ujednání stran	150
4.2.4.4	Soutěž	153
4.2.4.5	Rozdělení ceny do několika složek	154
4.2.4.6	Seznamy zakázaných ujednání	155
4.2.4.7	Cena jako součást RPSN	157
4.2.4.8	Ekonomický význam pro podnikatele	157
4.2.4.9	Individuální ujednání	159
4.2.4.10	Následky neexistence ujednání	160
4.2.5	Kritéria vymezující vedlejší ujednání	162
4.2.5.1	Nemusí být ujednána pro vznik smlouvy ..	162
4.2.5.2	Odchýlení od právní úpravy	162
4.2.5.3	Pouhá souvislost s hlavním plněním	163
4.2.5.4	Změna závazku	165
4.2.5.5	Sekundární povinnosti	167
4.2.5.6	Závislost na budoucí skutečnosti	168
4.2.5.7	Kompetence	169
4.3	Adekvátnost ceny a protiplnění	169
4.3.1	Různé přístupy	171
4.3.1.1	Kásler	171
4.3.1.2	Matei	172
4.3.1.3	Gyula Kiss	172
4.3.1.4	Maďarsko	173
4.3.1.5	Slovensko	175
4.3.1.6	Common law	177
4.3.1.7	Česká republika	178
	a) Význam plnění pro spotřebitele	179
	b) Odchýlení od zákona	180
	c) Přezkoumávaná adekvátnost	180
4.3.1.8	Shrnutí	181
4.3.2	Jiná řešení?	184
4.3.3	Vztah k hlavnímu předmětu smlouvy	184
4.3.3.1	Význam právní úpravy	185

KAPITOLA 3. Přiměřenost cenových ujednání 187

1.	Hlediska posuzovaná při obsahové kontrole cenových ujednání ..	187
1.1	Právní úprava	187
1.2	Existence protiplnění v zájmu spotřebitele	188
2.	Zohlednění cenových ujednání při posouzení přiměřenosti jiných ujednání	189

3. Následky nepřiměřenosti cenových ujednání	193
3.1 Vliv na celou smlouvu	195
3.1.1 Vztah k jiným důvodům neplatnosti	199
3.1.2 Ujednaný dopad na celou smlouvu	201
3.2 Pravidla použitá místo nepřiměřeného ujednání	202
3.2.1 Změna ujednání na přiměřenou úroveň	202
3.2.2 Použití dispozitivního pravidla	205
3.2.2.1 Dispozitivní úprava přísnější než nepřiměřené ujednání	209
3.2.3 Doplnující výklad	210
3.2.4 Salvátorské ujednání	213
3.2.5 Žádná pravidla?	217
3.3 Nepřiměřenost ujednání s účinky <i>ex nunc</i>	218
KAPITOLA 4. Jiné možnosti kontroly cenových ujednání	221
1. Dobré mravy	225
1.1 Ústavnost	232
2. Lichva a neúměrné zkrácení	234
3. Smlouvy uzavírané adhezním způsobem	236
4. Úprava hospodářské soutěže a zneužití významné tržní síly	239
5. Porušení cenových předpisů	247
6. Nekalé obchodní praktiky, nekalá soutěž, diskriminace	252
7. Zvláštní předpisy	261
Závěr	265
Seznam použité literatury	273
Seznam použité judikatury	285